

Polne bolesti kod pomoraca

**Prof. dr sci Bogdan S. Pajović, Prim.
urolog, sub.androlog**

Polne Bolesti

Seksualnost je jedna od osnovnih i najlepših karakteristika ljudskih bića. Seksualnost čini da se međusobno privlačimo. Nažalost, uporedo sa radostima koje donosi, raste i opasnost koju seksualni odnos nosi sa sobom. Opasnost od polne bolesti

Polno Prenosive Bolesti

Postoji mnogo tipova seksualno prenosivih bolesti i virusa. Svi imamo mnogo pitanja o virusima, simptomima, virusima i samim bolestima, koja traže odgovore. Imati pravo znanje i koristiti ga, je ubedljivo najbolji način da se zaštitimo i odbranimo od svih opasnosti koje polne bolesti donose. Postoji veliki broj polno prenosivi hbolesti kao sto su; Hlamidija, Mikoplazma (*mikoplazma hominis* i *mikoplazma genitalium*), Ureaplazma (*ureaplasma urealyticum* i *ureaplasma parvum*), Kondilomi (*Polne Bradavice*, *Genitalne Bradavice*), Genitalni Herpes, Urinarne Infekcije (*Infekcije Urinarnog Trakta*, *Infekcije Mokraćnih Kanala*) koje ne spadaju u *polne bolesti*, ali se zahvaljujući polnim bolestima u velikoj meri prenose, zatim Šuga (*Sarcoptes Scabies*), Stidne Vaši (*Pediculosis Pubis*, *Picajzle*), Gonoreja (*Triper*, *Kapavac*), Sifilis, Trihomonijaza, Hiv Aids, Hepatitis B i Hepatitis C.

Polne Bolesti Kod Muškaraca

Polne bolesti kod muškaraca su prilično raširene kao i kod žena. Neki smatraju da postoje “**ženske polne bolesti**” i “**muške polne bolesti**“, ali je bitno reći da su to iste *polne bolesti*, jer su *virusi* ili *bakterije* koje ih izazivaju isti, ali se *simptomi polnih bolesti* kod muškaraca razlikuju od simptoma bolesti kod žena, i u tom smislu možemo govoriti o razlikama.

Mogu se prenositi polnim odnosom, poljupcima, oralno-genitalnim kontaktom (*oralni seks*), kao i korišćenjem zajedničkih *igračaka za seks*. Pogledajte detalje *polne bolesti* na koju sumnjate, a u jednom od narednih pasusa možete pogledati da li vaši simptomi ukazuju na *polne bolesti*.

Polne Bolesti Kod Žena

Polne bolesti kod žena se prenose tokom bilo koje vrste seksualnog kontakta, uključujući *snošaj* (*vaginalni seks* i *analni seks*), *oralni seks* i deljenje *seksi igračaka* sa partnerom. Za žene je karakteristično da se *simptomi polnih bolesti* kod njih mogu razlikovati od muških simptoma iste *polne bolesti*, kao i to da može da se desi da nema simptoma.

Kao što smo već objasnili, ne postoje *muške polne bolesti* i *ženske polne bolesti*, to su iste bolesti, jer potiču od istih bakterija i virusa, samo se *simptomi polnih bolesti* mogu razlikovati kod žena i kod muškarca.

Polne Bolesti Simptomi

Ako želite da znate koji simptomi su pokazatelj *polne bolesti* ili *polne infekcije*, napravili smo kratku ali prilično efikasnu Listu koju možete proveriti, pre nego što posetite vašeg doktora ili kliniku. Dakle, evo liste na kojoj se nalazi spisak najčešćih simptoma polnih bolesti:

- • Imate li pojačanu sekreciju neprijatnog mirisa iz vaših genitalija?
- • Imate li osip ili svrab u genitalnom predelu?
- • Da li imate bilo kakve otkoke, bradavice ili plikove u pubičnom regionu ili u blizini analnog otvora?
- • Da li ste primetili neuobičajen-neprijatan miris u predelu genitalija?

- • Da li ste primetili čudan plik ili otvorenu ranu u blizini genitalija?
- • Imate li bol tokom seksualnog odnosa?
- • Imate li krvarenje prilikom seksualnog odnosa?
- • Da li imate bol u stomaku?
- • Da li ste primetili ikakvu neuobičajenu ili neobjašnjivu natečenost?
- • Da li je vaša mokraća tamna ili ima neprijatan, čudan miris?
- • Da li imate osećaj pečenja prilikom mokrenja?

Ako imate bilo koji od navedenih simptoma, odmah se obratite vašem doktoru. Većina polnih bolesti je izlečiva, i to jako brzo ako se sa lečenjem počne blagovremeno. Dakle vreme je bitan faktor, ne čekajte ni sekunda. Čak i najopasnije *polne bolesti* mogu se uspešno lečiti ako se sa lečenjem počne na vreme, kako se stanje ne bi pogoršalo.

Polne Bolesti Prenošnje

Skoro svaka polna bolest se prenosi preko *telesnih tečnosti* i *dodira sluzokože*, kao posledica nezaštićenosti (nekorišćenja kondoma) prilikom seksualnog odnosa, čak i kada je u pitanju oralni ili analni seks. Neke od bolesti mogu da se prenesu i najjednostavnijim dodirom sa inficiranom kožom, (a ne samo preko telesnih tečnosti) kao što je npr. slučaj sa Herpesom ili Genitalnim bradavicama (*HPV virus*) pa kod ovih bolesti kondom često nije dovoljna zaštita.

Simptomi polno prenosivih bolesti mogu da izostanu *mesecima* ili čak *godinama*. Jedini siguran način da se uverite da li ste zaraženi sa nekom od polnih bolesti jeste da posetite doktora i da se testirate.

Lečenje Polnih Bolesti

Kao što smo rekli, velika većina polnih bolesti se vrlo uspešno leči. Zato nemojte očajavati – postoji mnoštvo opcija za *lečenje polnih bolesti* koje vam stoje na raspolaganju.

Prvi i najvažniji korak je poseta doktoru. *Polne bolesti* kao što su *hlamidija* i *gonoreja (triper)* mogu biti uspešno izlečene korišćenjem različitih antibiotika. S druge strane, mikroorganizmi koji su izazivači *genitalnih bradavica*, ili *Herpesa (HSV)*, ostaju prisutni u organizmu pojedinca, ali se mogu kontrolisati, u čemu pomažu različiti lekovi i medicinski preparati.

Uzročnici AIDS (HIV virus), ili Hepatitisa, mogu biti samo delimično kontrolisani. Ako je kod vas dijagnostikovano *HIV AIDS* ili *Hepatitis*, neophodno je da pratite savete doktora, uzimate lekove i pridržavate se propisane terapije, tačno kako je navedeno u uputstvima. U mnogim slučajevima, posebne **Grupe Za Podršku**, koje postoje i kod nas u Srbiji, mogu puno pomoći obolelima u razmeni iskustava, pitanja i osećanja, koja su potpuno normalna za osobu sa takvom dijagnozom.

Šta očekivati od doktora?

Kada posetite doktora, *budite iskreni* i recite mu sve što vas muči, kako bi doktor bio u stanju da vam pomogne maksimalno i obrati pažnju na sve ono što osećate. Odlazak na testiranje da utvrdite da li ste zaraženi nekom od polnih bolesti, može biti opterećujuć, zato budite brzi u toj odluci i iskreni prema lekaru, jer je to apsolutno samo u vašem interesu i za vaše dobro.

Kada se pojavite kod vašeg lekara, on će vas verovatno upitati zašto mislite da ste zaraženi. Možda će vam uzeti *uzorak urina* za testiranje ili preporučiti *test krvi*, možda će vas pregledati kako bi utvrdio da nemate oteklina ili plikova, kao i osipa, možda čak

dobijete da uradite *PAPA test*, a možda bude i potrebe da vam doktor pogleda i anus (analni otvor).

U većini slučajeva, doktor će imati prilično sigurnu predstavu o tome koja je *polna bolest* u pitanju i pre nego što rezultati budu gotovi, dok za pojedine *polne bolesti*, pogotovo kada je u pitanju *AIDS* ili *Hepatitis B* ili *Hepatitis C*, mogu biti potrebne nedelje pre nego što dobijete rezultate vaših testova, a mogu biti potrebni i dodatni testovi, pre nego što vaša dijagnoza bude potpuna.

Hlamidija

Reklo bi se da kod nas ova bolest drži jaku drugu poziciju, dok prvo mesto drže kondilomi, poznati i kao genitalne bradavice, dok npr. u Americi (gde godišnje oko 2.8 miliona ljudi oboli od hlamidije) *hlamidija* drži prvo mesto po broju obolelih. Statistike takođe kažu da je 1 od 10 *seksualno aktivnih* osoba, inficirana ovom bolešću.

Uzročnik Hlamidije je bakterija *Chlamydia trachomatis*.

Hlamidija prenošenje

Hlamidija se prenosi seksualnim kontaktom sa obolelom osobom, uključujući sam seksualni snošaj, analni seks i oralni seks. Prenošnje bakterije hlamidije se takođe može desiti putem vaginalnog porođaja sa inficirane na novorođenče. **Kada se ne leči, hlamidija može trajno da ošteti polne organe i da dovede do steriliteta i kod žena i kod muškaraca.** Takođe, hlamidija *trachomatis* je jedan od najčešćih uzročnika upale pluća kod novorođenčadi.

Svaka seksualno aktivna osoba može dobiti hlamidiju. Što je veći broj seksualnih partnera, veći je rizik od infekcije. Hlamidija i gonoreja imaju slične simptome, a mogu imati i slične

komplikacije ako se ne leče, pa se hlamidija ponekad pogrešno dijagnostikuje kao gonoreja, i obrnuto. Ovo je loše, jer se lečenje ove dve polne bolesti razlikuje.

Hlamidija kod žene može inficirati cerviks i urinarni trakt, a takođe može da uzrokuje i zapaljenje karlice kada dospe u kanale materice (uterine tube). S obzirom da grlić materice kod tinejdžerki i mladih devojaka nije potpuno zreo, one su u posebnom riziku od infekcije, ako su seksualno aktivne.

Sa druge strane, *hlamidija kod muškarca* može da inficira urinarni trakt i epididimis (deo muškog genitalnog trakta koji sprovodi spermu od testisa do semevoda) a posledica mogu biti epididimitis (upala semevoda, tj. semenih kanalića), otekline ili zapaljenje testisa, kao i *bolovi u testisima*.

SVAKO ko je seksualno aktivan, treba da se testira najmanje jednom godišnje, s obzirom da simptomi hlamidije mogu da budu i neprimetni.

Hlamidija inkubacija

Inkubacioni period kod hlamidije traje od 1 do 3 nedelje.

Hlamidija simptomi

Dakle, možete se zapitati koji su to **simptomi hlamidije**. Ako praktikujete seks nezaštićeni kondomom, a niste u striktno monogamnoj vezi, možda već imate hlamidiju i treba da proverite ove najčešće simptome. Simptomi mogu da toliko blagi, skoro pa neprimetni, ali trebalo bi da se pokažu nakon jedne do tri nedelje nakon seksa sa zaraženom osobom, ako ste se zarazili.

Hlamidija kod Žena

Simptomi hlamidije kod žena

- • Peckanje pri mokrenju tj. prilikom mokrenja.
- • Pojacan vaginalni sekret.
- • Bol u donjem delu leđa.
- • Neuobičajen bol prilikom seksa.
- • Vaginalno krvarenje između ciklusa (menstruacija).

Hlamidija kod Muškaraca

Simptomi hlamidije kod muškaraca

- • *Peckanje pri mokrenju tj. peckanje prilikom mokrenja.*
- • Sekrecija iz penisa (iscedak).
- • Upaljeni ili natečeni testisi, *bolovi u testisima.*
- • Ponekad neugodan *svrab oko glavića* na penisu.

Hlamidija u trudnoći

Hlamidija u trudnoći povećava šanse za infekciju vodenjaka (amniona) i plodove vode, što može da izazove *prevremeno pucanje vodenjaka i prevremeni porodjaj*, iako blagovremena terapija može da smanji rizik od ovih problema. Neke studije su povezale hlamidiju sa pobačajem, iako neke druge studije nisu našle takvu vezu.

Takođe, infekcija hlamidijom koja se ne leči, povećava rizik da organizam, ukoliko dođe u kontakt sa HIV virusom bude zaražen njime, a isto važi i za neke druge polne bolesti, kao što su npr. gonoreja i sifilis, ako ste bili izloženi njima. Takođe raste rizik od *infekcije materice* nakon porođaja.

Bitno je napomenuti, ako imate infekciju za vreme porođaja, postoji šansa da prenesete hlamidiju na svoju bebu. Ustvari, skoro 50% beba koje dođu na svet vaginalnim porođajem (i čak neke bebe rođene carskim rezom) će dobiti hlamidiju. Određen broj beba koje su dobile hlamidiju (između 25 i 50 posto) će razviti *konjunktivitis (infekcija očiju)*, a između 5 i 20 procenata beba će dobiti upalu pluća nekoliko nedelja ili nekoliko meseci nakon rođenja.

Iako ove infekcije mogu biti veoma ozbiljne, bebe koje se blagovremeno leče antibioticima uglavnom prolaze dobro. Naravno, bolje je da se vi izlečite za vreme trudnoće i sprečite da se vaša beba uopšte zarazi.

Test Na Hlamidiju

Iako možda i sami možete da posumnjate da su u pitanju *simptomi hlamidije*, ova bolest može biti pravilno dijagnostikovana jedino od strane vašeg doktora, a to zahteva odgovarajući **hlamidija test**. *Test na hlamidiju* se radi u laboratoriji, a koristi se uzorak telesne tečnosti ili urina, kako bi se utvrdilo da li je *bakterija hlamidija (Chlamydia trachomatis)* prisutna.

Nekoliko tipova testova se koristi da bi se utvrdilo prisustvo hlamidije. Najviše testova se radi korišćenjem uzorka telesne tečnosti uzetog sa inficiranog dela tela.

NAAT testovi (*Nucleic acid amplification tests*). Ovi testovi pronalaze genetski materijal bakterije hlamidije. To su najosetljiviji dostupni testovi. Ovo znači da su veoma precizni i da je veoma malo verovatno da dobijete lažno pozitivan rezultat testa. **PCR testovi** (*Polymerase Chain Reaction*) su primer NAAT testova. Ovaj hlamidija test se takođe može raditi i na uzorku mokraće.

Test uzorka DNK (*DNA probe test*)
Ovim testom se takodje pronalazi DNK hlamidije. Veoma su precizni, ali nisu toliko osetljivi kao NAAT testovi.

ELISA i EIA testovi (*Enzyme-linked immunosorbent assay*)
Jednostavan, brzi test, koji pronalazi antigene hlamidije (supstance koje aktiviraju imuni sistem za borbu protiv hlamidije).

DFA testovi (*Direct fluorescent antibody test*)
Brz test koji takođe pronalazi antigene hlamidije.

Hlamidija kultura (*chlamydia culture*)
Kultura je specijalno izolovana posuda koja omogućava bakteriji hlamidije da se razvija. Ovaj test je skuplji i rezultati se čekaju duže nego kod drugih testova. Kultura se mora raditi u laboratoriji. Test hlamidija kulture se može raditi kada se sumnja da je dete seksualno zlostavljano ili kada terapija infekcije nije bila uspešna.

Ako vaš doktor posumnja na hlamidiju, možda će vam, čak i pre nego što rezultati testova budu gotovi, propisati odgovarajuću terapiju kako vam se stanje ne bi pogoršalo i kako ne biste vi sami nekoga zarazili.

Lečenje Hlamidije

Lečenje hlamidije je prilično jednostavno, jer je u pitanju polna bolest koja se može lečiti upotrebom antibiotika kao što je sumamed (zithromax) ili doksiciklin. *Prilikom primanja terapije, obolela osoba mora privremeno prestati sa seksualnim odnosima, obzirom da je i dalje zarazna i da može zaraziti svog partnera ili partnere, koji onda opet mogu zaraziti nju.*

Ne mogu se svi antibiotici koristiti za protiv hlamidije. Zato, ako je kupovina leka preko interneta jedna od opcija, preporučujemo vam da izaberete uglednu kompaniju i da se prethodno dobro raspitate i proverite da li se antibiotik koji kupujete uspešno primenjuje za

lečenje hlamidije. *Kada započnete propisanu terapiju, pratite uputstva doslovce* i vodite računa da je sprovedete do kraja. Ni slučajno nemojte prekidati uzimanje lekova samo zato što su simptomi nestali, već budite dosledni i sprovedite terapiju do kraja, inače će se *hlamidija* vratiti.

Mikoplazma

Ako niste čuli za mikoplazmu, znajte da niste sami. Čak i neki doktori nisu previše upoznati sa mikoplazmom. Mikoplazma je zapravo grupa bakterija koja uključuje više od 70 različitih vrsta. *Mycoplasma hominis*, *mycoplasma pneumoniae*, *mycoplasma genitalium* i *ureaplasma ureticulum*, su samo neke čije je prisustvo u čovekom organizmu utvrđeno, a za koje je sa sigurnošću utvrđeno da izazivaju bolesti i infekcije kod čoveka.

Mikoplazma hominis

Mikoplazma hominis je vrsta mikoplazme koja je najčešće (u odnosu na ostale mikoplazme) uključena u polne infekcije kod žena. Takođe može uzrokovati infekcije novorođenčadi i infekcije van genitalija, pogotovo kod osoba sa smanjenim imunitetom.

Mikoplazma hominis se, kao i ureaplasma, često nalazi u vagini i može da uzrokuje infekcije muškog i ženskog genitalnog trakta.

Mikoplazma Genitalium

Studija koja je objavljena u junu 2007. pokazuje da infekcija koju uzrokuje bakterija *Mycoplasma genitalium* izgleda da je nadmašila gonoreju po broju obolelih, tako da je sada postala treća najzastupljenija polna bolest među mladima u SADu. Među adolescentima koji su učestvovali u zdravstvenoj studiji širom Amerike, 4.2% je bilo inficirano hlamidijom, 2.3% sa trihomonasom, 1% sa mikoplazmom i 0.4% gonorejom.

Mikoplazma genitalium bi mogla da bude polno prenosiva bakterija, koja je, pored hlamidije, glavni uzročnik nespecifičnog uretritisa (bilo koji uretritis koji ne izaziva bakterija gonoreje) kod muškaraca. Kod žena, često se pronalazi u savezu sa bakterijskom vaginozom; Infekcije mikoplazmom, se takođe povezuju sa cervicitisom. Većina infekcija mikoplazmom genitalium su asimptomatične (bez simptoma) i doktori još nisu odlučili da li ima smisla da se svi testiraju na infekciju.

Mikoplazma simptomi

Prisustvo mikoplazme obično nema simptoma. Ali vremenom, usled povećanja njihovog broja i/ili oslabljenja imunog sistema, ona može da izazove određene infekcije.

Mikoplazma genitalium, iako je relativno poznat mikroorganizam, je tek od skoro detaljnije upoznat, s obzirom da je češće povezan sa drugim dijagnozama nego testiran sam. Naučnici, ipak, počinju da mu poklanjaju veću pažnju, koju i zaslužuje kao mikrob koji izaziva polno prenosive bolesti, a njegovi simptomi su slični simptomima ostalih bakterijskih polnih bolesti.

Simptomi mikoplazme kod žena

- • Većina slučajeva nema simptome
- • Vaginalni svrab (svrab u vagini)
- • Peckanje prilikom mokrenja
- • Bol za vreme seksa
- • Mikoplazma infekcija se takođe povezuje sa bakterijskom vaginozom

Simptomi mikoplazme kod muškaraca

- • najveći broj slučajeva nema nikakve simptome
- • sekreti iz uretre (penisa)
- • peckanje pri mokrenju

- • bol i otoci zglobova (artritis)
- • Mikoplazma je najčešći uzrok neklamidijalnog negonokoknog uretritisa kod muškaraca.

Test na mikoplazmu

Postoje tri metode koje se najčešće koriste kada je u pitanju mikoplazma testiranje, a to su:

- • PCR test
- • Bojenje DNK
- • Izolacija kulture

Preporučeno je da se koristi kombinacija ovih metoda kako bi se utvrdilo da li je uzorak čist ili sadrži mikoplazmu, s obzirom da vrste mikoplazme za koje se ne može uzgajati kultura u epruveti (npr. *mycoplasma genitalium*), mogu biti detektovane, uz pomoć bojenja DNK i PCR metode.

Lečenje mikoplazme

Mikoplazma *genitalium* se obično leči kao nespecifični uretritis ili bakterijska vaginoza, s obzirom da je direktnu dijagnozu infekcije bakterijom veoma teško postaviti. U oba slučaja, infekcija se leči antibioticima, a i partner se mora lečiti istovremeno.

Vodič za lečenje CDC za 2006-u, iznosi tvrdnju da je Azitromicin efikasniji protiv mikoplazme od ostalih antibiotika koji se obično koriste za lečenje uretritisa. Druga istraživanja sugerišu da su višednevne doze efikasnije od jedne doze. Desetodnevno lečenje moksifloksacinom (moxifloxacin), može biti dobra opcija za one čije telo ne reaguje na azitromicin zbog otpornosti na antibiotike.

Kada je u pitanju *mycoplasma hominis*, izvesni antibiotici, kao što su tetraciklin i eritromicin se često koriste za lečenje infekcije.

Moguće posledice mikoplazme ako se ne leči

Mikoplazma genitalium se povezuje sa zapaljenjima male karlice kod žena. Takođe je povezana sa endometritisom (infekcija zapaljenja sluzokože materice) i prevremenim porođajem. S obzirom na to, dugoročne posledice infekcije mikoplazmom izgledaju slične posledicama gonoreje i hlamidije. Ovo nije iznenađujuće, s obzirom da su im rani simptomi takođe veoma slični.

Prevenција

Iako studije nisu konačne, vrlo je verovatno da i u ovom slučaju konstantna upotreba kondoma značajno smanjuje rizik od infekcije mikoplazme. Jedina, s tim u vezi urađena studija do danas je utvrdila da je konstantna upotreba kondoma prepolovila rizik od infekcije, u odnosu na osobe koje nikada nisu koristile kondom.

Čak iako se na kraju ispostavi da kondomi nisu potpuno efikasni u sprečavanju mikoplazme, njihovo korišćenje je i dalje odlična ideja, jer pružaju efikasnu zaštitu od drugih veoma raširenih polnih bolesti, kao što su gonoreja i hlamidija.

Ureaplazma

Šta su ove infekcije? Mikoplazme, a samim tim i ureaplazma, spadaju u najmanje bakterije koje mogu da opstanu bez domaćina, i koje za razliku od ostalih bakterija nemaju ćelijski zid; umesto toga, one žive u drugim živim ćelijama. Ureaplazma takođe pripada familiji mikoplazmi. Oko 70% seksualno aktivnih odraslih je domaćin neke od ovih bakterija. Međutim, kada dođe do značajnijeg razmnožavanja, mogu nastati problemi, kao što je zapaljenje male karlice, uretritis i gubitak trudnoće.

S obzirom da se mikoplazme i ureaplazme prirodno nalaze u organizmu ljudi, pacijenti se ne testiraju rutinski na ove bakterije.

Žene koje iskuse neplodnost, ponavljanje gubitka trudnoće, bol u maloj karlici, premenstrualne simptome ili simptome vaginalnih infekcija, treba da se testiraju. Često se radi test kulture, sličan papa testu, uzimanjem brisa iz vagine.

Kako se prenosi ureaplazma?

Ureaplazma se pre svega prenosi polnim odnosom. Seksualni partneri mogu ne znajući uvek iznova prenositi infekciju jedno drugom. Infekcija se obično dešava kod mlađih žena, onih koje imaju višestruke seksualne partnere i koje koriste oralnu kontracepciju umesto kondoma.

Ureaplazma simptomi

Uglavnom nema simptoma prisutnosti ureaplazme, ali ove bakterije mogu postati uzročnici infekcije u slučaju oslabljenja imuno-sistema (dok u slučaju zdravog imuno sistema često ne uzrokuju bolesti).

S obzirom da infekcije ureaplazmom obično prolaze bez simptoma, vremenom mogu dovesti do problema sa sterilitetom, uključujući bolest kanalića materice (tube uterine) i ponavljanje spontanih pobačaja kod žena, kao i smanjenu pokretljivost i brojnost sperme kod muškaraca. Kod sterilnih muškaraca, utvrđeno je da se bakterija prilepljuje uz spermu i blokira oplodnje.

Koje bolesti uzrokuje?

Ureaplazma se može pronaći u respiratornom i genitalnom traktu zdravih i seksualno neaktivnih osoba, što komplikuje interpretaciju njihovog značaja.

Najčešći su uzročnik negonokoknog i neklamidijalnog uretritisa; karakteriše ih sluz iz uretre (penisa kod muškaraca, vagine kod žena), bol tokom mokrenja (peckanje i probadanje pri mokrenju), i

otoci na otvoru uretre (vrh penisa kod muškaraca i iznad vagine kod žena); postoje mišljenja da je povezana sa upalom bubrega (pijelonefritisom) i Reiterovom bolesti.

Može se povezati sa upalom pluća kod pacijenata sa oslabljenim imuno sistemom.

Test na ureaplazmu

Može se raditi kultura ureaplazme ili PCR test na ureaplazmu.

EIA testiranje stoji na raspolaganju za detekciju antitela specifičnih za ureaplazmu, (ne reaguje na druga antitela - koja ne potiču od ureaplazme), međutim, ovaj metod ne može biti primenjen na sve vrste uzetih uzoraka. Uzorci su mogu uzeti vaginalnim brisom (bris iz cerviksa tj. grlića materice ili bris iz uretre), uzorak sperme, telesne tečnosti ili tkiva sa biopsije. Kod dece se uzorak uzima drugačije.

Oba metoda su prilično precizna, ali PCR metoda je nešto preciznija u odnosu na kulturu (~95% vs. 91%) i prilično je brža (1-2 dana vs. 2-5 dana). Kod pacijenata koji imaju artritis koji uzrokuje ureaplazma, ovaj test omogućava brzu i preciznu dijagnozu.

Ureaplazma u trudnoći

Ureaplazma (i mikoplazma hominis) pronađena u placenti i/ili endometriju (sluzokoži koja sa unutrašnje strane oblaže matericu) se povezuje sa infekcijom, rađanjem mrtvog fetusa, spontanom pobačajem, preranim porođajem i manjom nego što je normalno masom novorođenčeta. Oba organizma prodiru u vodenjak u drugom trimestru. Može uzrokovati horioamnionitis (zapaljenje membrana oko fetusa: horiona i amniona). Pronađena je u krvi majki koje su imale probleme sa visokom temperaturom posle porođaja.

Ova infekcija se može preneti na otprilike 40% beba koje je rodila majka sa ovakvom infekcijom. Ukoliko je majka ima, ureaplazma može da inficira pluća novorođenčeta za vreme porođaja. Uzročnik je (kao i mikoplazma hominis) respiratornih problema kod beba sa manjom telesnom težinom i meningitisa.

Ureaplazma lečenje

S obzirom da ove bakterije nemaju ćelijski zid – a većina antibiotika (npr. penicilini i cefalosporini) deluje na bakterije uništavajući njihov ćelijski zid – lečenje infekcije može biti teže. Samo posebni antibiotici, kao što su eritromicin, flourokinolon ili tetraciklin, mogu biti prepisani. Ako ste trudni, za vas će takođe biti prepisan odgovarajući antibiotik.

Ako imate problema sa neplodnošću ili višestrukim spontanim pobačajima, zahtevajte da vam se uradi kultura. Testirajte se i lečite da biste sprečili ponavljanje infekcije.

Dijagnoza

Laboratorijska dijagnoza se radi uzimanjem kulture. Ureaplazme proizvode ureazu, uz pomoć koje razlažu tj. metabolišu ureu (sastojak mokraće kod sisara). Na ovaj način se može izdvojiti ureaplazma.

Prevenција

Apstinencija ili odgovarajuća barijera (npr. kondom) su vidovi zaštite.

Kondilomi

Kondilomi (*Polne bradavice, Genitalne bradavice*) su bolest koju uzrokuje HPV virus, tj. *Humani Papilloma Virus*. **HPV virus je uzročnik raka grlića materice kod žene i odmah po otkrivanju virusa treba početi lečenje.** Sam hpv virus ima više od 100

varijacija i ne izaziva svaka varijacija *polne bradavice*, ali najrasprostranjenije vrste uglavnom izazivaju. Svega 4 vrste virusa izazivaju *rak grlića materice*, a više od 30 prouzrokuju pojavu genitalnih bradavica.

Prenošenje kondiloma

Humani Papiloma Virus (HPV) se najčešće prenosi putem polnog odnosa, bilo da je u pitanju regularan seks, bilo da je oralni ili analni seks. Međutim kondilomi se prenose i direktnim kontaktom sa zaraženom kožom i sluzokožom.

Polne bradavice je jako lako dobiti čak i ako koristite kondom za zaštitu. Skoro je nemoguće biti bezbedan od ove bolesti, s obzirom da **vaš partner može biti prenosnik virusa, čak i ako na sebi nema vidljivih simptoma**. *Dovoljan je samo dodir sa zaraženom kožom ili kontakt preko telesnih tečnosti prilikom seksa da biste se zarazili*. Ovo je razlog zašto je ova bolest postala svetska epidemija.

Statistike

Ova bolest jako brzo postaje polno prenosiva bolest broj 1 u svetu po broju zaraženih. U skladu sa statistikama koje daju američki centri za prevenciju i kontrolu bolesti (CDC), najmanje 20 miliona ljudi u *Americi* je zaraženo sa HPV virusom. Najrasprostranjenije vrste HPV virusa imaju za posledicu ili kondilome ili opasnost od raka grlića materice. Procene su da je oko 80% seksualno aktivne populacije zaraženo nekom vrstom ovog virusa.

U *Hrvatskoj* se procenjuje da je ovim virusom zaraženo 60% seksualno aktivnih žena, od toga najviše uzrasta između 20 i 24 godine, dok kod žena starijih od 40 godina broj zaraženih opada.

U Srbiji za sada nažalost nemamo pouzdane statistike, ali je za očekivati da ne odstupamo previše od ovih zemalja.

Kondilomi Simptomi

Simptomi kondiloma su uglavnom male roze tačkice ili narasli plikovi ili jedan plik (*šiljasti kondilomi*), koji izgledaju kao male bradavice. Mogu izgledati i kao crvene, roze i bele fleke na koži u genitalnom predelu i to su tzv. *ravni kondilomi*, koji su u ravni koži i ispoljavaju se promenom boje tkiva.

Simptomi *hpv infekcije* mogu izostati dosta dugo, ponekad i godinama, ali u većini slučajeva ćete u naredna tri meseca nakon seksualnog kontakta sa obolelom osobom primetiti simptome.

Kondilome se obično razvijaju iz HPV virusa onda kada je organizam najslabiji, kao kada ste bolesni ili kada spavate nedovoljno i nekvalitetno. Zdrava ishrana i trening su vrlo važni faktori u sprečavanju pojavljivanja kondiloma.

Simptomi kada je *HPV infekcija* prisutna su dakle obično primetniji kod muškaraca nego kod žena, budući da su bradavice vidljivije na penisu i oko korena penisa, nego li u okolini vagine. Žene mogu da prođu bez vidljivijih simptoma, ali ako se zaraze, postoji povećana mogućnost za rak grlića materice, budući da je zaraženost HPV virusom neophodan preduslov za ovu bolest.

I kod muškaraca i kod žena javljaju se u okolini anusa (analnog otvora).

Simptomi kondiloma kod muškarca

Muškarci su često samo prenosioci, a kada se simptomi pojave, javljaju se kao *bradavice na penisu*, odnosno osip na penisu,

crvene, roze tačke i tačkice oko baze (korena) penisa, na kožici, glaviću i u okolini, kao i unutar analnog otvora (anusa).

Simptomi kondiloma kod žene

Kod žena su simptomi isti kao kod muškaraca, samo se javljaju mnogo češće. Polne Bradavice se kod žena mogu pronaći u vidu tačkica i plikova spolja, u predelu vagine, kao i u unutrašnjosti vagine, unutar usmina (malih i velikih usana). Mali plikovi se mogu pojaviti i dublje unutar vagine, zbog čega je PAPA test (Papanikolau test), neophodan za žene svih uzrasta kako bi se izbegle moguće komplikacije, koje mogu nastati ako se bolest ne leči adekvatno.

HPV Testiranje

Doktor obično može da dijagnostikuje vidljive *polne bradavice*, nakon uvida u vaš medicinski karton (vaša medicinska istorija) i fizičkog pregleda. Ali ne uzrokuju kondilome sve *HPV infekcije*. Ako nemate nikakve vidljive polne bradavice ili druge simptome, možda će vašem doktoru biti teže da postavi dijagnozu. Može vam postaviti sledeća pitanja:

- • Da li mislite da ste bili izloženi HPV virusu ili nekoj drugoj polno prenosivoj bolesti? Kako znate za to? Da li vam je vaš seksualni partner to rekao?
- • Koji su vaši simptomi? Ako imate vaginalni sekret ili sekret iz penisa, važno je da primetite i zapamtite miris ili boju.
- • Koju vrstu kontracepcije koristite? Da li koristite kondom da se zaštitite od polnih bolesti?
- • Da li ste imali polne bolesti u prošlosti? Kako ste ih lečili?
- • Da li ste radili papa test i kakav je bio rezultat (za žene)?

HPV Testiranje Za žene

Nakon uvida u vaš karton, imaćete ginekološki pregled, koji obično uključuje *PAPA test*.

Papa testom se skenira vaš *grlić materice* (cerviks), čime se proverava ima li promena, tj. abnormalnosti na ćelijama. Rezultat Papa testa MOŽE potvrditi prisustvo HPV virusa, čak iako nema vidljivih bradavica.

Žene starije od 30 godina mogu da obave *HPV test* u isto vreme kada rade i PAPA test. *HPV testiranje* skenira uzorak tkiva u potrazi za genetskom informacijom (DNK) virusa. Ženama koje su mlađe od 30 godina preporučuje se da rade HPV testiranje samo ako rezultati prethodno uradjenog PAPA testa to zahtevaju.

Ako se testiranjem utvrdi postojanje promena na grliću materice (koje mogu biti posledica Hpv infekcije), doktor vam može preporučiti odgovarajuću terapiju.

HPV Testiranje Za muškarce

Takođe nakon pregleda kartona, imaćete fizički pregled kako bi se utvrdilo postojanje polnih bradavica.

Ne postoji *HPV testiranje za muškarce*. Iako nema formalnih uputstava, neki eksperti veruju da muškarci koji su primali analni seks trebaju da rutinski rade s vremena na vreme analni PAPA test, pogotovo ako imaju i HIV virus.

Za oba pola

Ako su kondilomi prisutni, dijagnoza obično može biti postavljena bez daljih testiranja.

Kada vaš doktor utvrdi promene na tkivu, ali ne može sa sigurnošću da donese dijagnozu, možda će vam doktor predložiti

da se uradi *biopsija* tkiva koje ima promene. *Tipizacija HPV virusa*, tj. testiranje zarad utvrđivanja koji je tip HPV virusa u pitanju nije korisno za donošenje dijagnoze i ovaj test se ne radi rutinski.

Kondilomi u trudnoći

Izvor: hpv emedtv

U većini slučajeva, polne bradavice neće uticati na trudnoću. Vaš lekar će možda trebati da vas nadgleda češće i da vam preporuči odgovarajuću terapiju ako bude potrebna. Ako imate polne bradavice i ostanete u drugom stanju, odmah recite vašem lekaru, jer postoji rizik od prenošenja HPV virusa (koji izaziva kondilome) na vaše novorođenče za vreme vaginalnog porođaja.

Kako kondilomi utiču na trudnoću?

Svaka buduća majka je prirodno zabrinuta u vezi bilo čega što može da naškodi njenoj bebi. To ni ovde nije izuzetak. Na svu sreću, kondilomi u većini slučajeva ne uzrokuju probleme ni za bebu ni za majku za vreme trudnoće. Ovde ćemo se fokusirati na

- • Posledice prethodnih javljanja polnih bradavica
- • Potencijalne posledice kondiloma na majku
- • Potencijalne posledice kondiloma za vreme trudnoće na nerođenu bebu

Prethodna javljanja kondiloma i trudnoća

Ako ste imali kondilome u prošlosti i stanje vam se sredilo (bilo da su nestale vremenom ili kao posledica tretmana), malo je verovatno da će se vratiti za vreme trudnoće. Vi ipak trebate da obavestite vašeg lekara koji prati trudnoću ako ste imali polne bradavice u prošlosti.

Kondilomi u trudnoći: Kakve su posledice na majku?

Ne postoje istraživanja koja bi pokazala da razvijanje kondiloma za vreme trudnoće povećava rizik da se desi *pobačaj, prevremeni porođaj, preeklampsija* ili neka druga komplikacija. Kod žena kod kojih su dijagnostikovani *kondilomi u trudnoći*, njihov lekar će pažljivo pratiti situaciju, iako možda neće preporučiti lečenje, s obzirom na činjenicu da se kondilomi posle lečenja u trudnoći mogu vratiti brže nego inače. Međutim, obično počnu da nestaju sami neposredno nakon porođaja. Ako terapija bude preporučena, nekoliko različitih opcija su moguće.

U nekim slučajevima, polne bradavice mogu uzrokovati probleme za vreme trudnoće. Npr. polne bradavice mogu postati veće i prokrvariti. Rast kondiloma može otežati mokrenje. Ako su *kondilomi u vagini*, mogu da učine vaginu manje elastičnom ili da blokiraju *porodjajni kanal*. Ako dođe do toga, porođaj carskim rezom možda postane neophodan. Ipak, postojanje kondiloma nije jedini razlog zašto se radi carski rez.

Naučnici nisu sigurni zašto *polne bradavice* postaju veće u trudnoći. Hormoni ili promene (oslabljenje) imunog sistema možda igraju bitnu ulogu.

Kondilomi u trudnoći: posledice na dete?

Polne bradavice su kao što smo na početku rekli uzrokovane HPV virusom. Za ženu koja ima kondilome prilikom porođaja, postoji veoma mali rizik da prenese HPV virus na bebu tokom vaginalnog porođaja. Svom srećom, čak i ako se HPV prenese, ogromna većina beba nema nikakvih posledica.

U retkim slučajevima, kod bebe koja je izložena kondilomima, mogu da se razviju bradavice u grlu (*laringealni papilomi, juvenilna papilomatoza, papilomi larinksa*). Iako retko, ovo je potencijalno veoma opasno po život bebe, jer joj onemogućava

disanje i zahteva česte laserske tretmane kako bi beba mogla nesmetano da diše. Ovakve bradavice se mogu formirati kod deteta i do 5 godina nakon rođenja.

Zbog malog rizika da se virus prenese vaginalnim porođajem, kao i zbog povećanog rizika od hirurškog zahvata, carski rez se obično preporučuje samo trudnicama koje imaju komplikovan slučaj kondiloma.

Lečenje Kondiloma

Lečenje kondiloma, pod kojim se zapravo podrazumeva *uklanjanje kondiloma* se radi dosta uspešno, ali ne postoji lek koji će zauvek odstraniti HPV virus iz organizma. *Skidanje kondiloma*, je prilično jednostavno i postoji nekoliko načina:

- • krioterapija (smrzavanje)
- • Elektrokauterizacija (spaljivanje kondiloma, elektrokoagulacija, EKT kondiloma)
- • tečni preparati na bazi podofilina
- • ubrizgavanjem interferona koji stvara imunitet na virus u kondilome
- • lasersko uklanjanje kondiloma
- • uklanjanje kondiloma hirurški (isećanje kondiloma, skidanje kondiloma hirurškim putem)

Postoji relativno nova vakcina pod imenom *Gardasil* koja je u Srbiji u upotrebi od polovine 2007 godine. Vakcina pomaže u prevenciji 4 vrste HPV virusa koji su potencijalni prouzročivači raka grlića materice (cerviksa). Od ove 4 vrste virusa, 2 vrste virusa izazivaju 70% raka grlića materice, a sa preostale 2 ukupno 90% slučajeva. Namenjen je za devojčice i devojke uzrasta od 9 do 26 godina. Vakcina ima za svrhu imunizaciju od kondiloma i raka, ali lekari upozoravaju da vakcina nije dovoljna, već da devojke i dalje treba da barem jednom u godinu dana rade *Papanikolau test*.

U međuvremenu ova akcija je dobila i konkurenta, vakcinu *Cervarix* koja ima sličnu namenu, ali je namenjen ženama od 10 do 45 godina.

U svakom slučaju, ako, npr. vodite aktivan seksualni život i svesni ste koliko su **kondilomi** rasprostranjeni, ima smisla da razmišljate o vakcinisanju. Obavezno se prethodno obratite vašem lekaru za savet.

Genitalni Herpes

Genitalni Herpes je polna bolest koju uzrokuje **virus herpesa: Herpes Simplex Virus tipa 2**. Kod žena se ova bolest žargonski naziva i *vaginalni herpes*. Postoje dva različita tipa virusa, jedan koji pogađa region oko usta (HSV-1) i drugi koji se uglavnom javlja na genitalijama (HSV-2).

HSV-1 se u suštini javlja kao groznica (mali crveni plikovi) koju ljudi dobijaju na usnama i ustima i **nema** razloga da bude tretiran kao polna bolest, s obzirom da se može preneti na mnogo načina, a ne samo seksualnim odnosom.

Napad genitalnog herpesa (virus HSV-2) kreće pojavom grupe plikova na penisu i oko korena penisa, unutar i oko vagine, ili unutar i oko anusa. Prvo pojavljivanje herpesa je obično i najgore, traje nedeljama dok plikovi na kraju ne popucaju, ispuste gnoj, i počnu da zarastaju. Naredna pojavljivanja su obično manje bolna i rane zarastaju brže.

Statistike

Što se statistika tiče, od 1970. godine do danas zaraženost genitalnim herpesom je porasla za 30% u Sjedinjenim Američkim Državama (za koje imamo statistike), pa je za očekivati da je i u ostalim delovima sveta u porastu. Danas je Genitalni Herpes u

Americi prilično raširena polna bolest, *1 od 4 žene* i *1 od 5 muškaraca* su zaraženi herpesom u SADu.

Prenošenje Herpesa

Genitalni Herpes se prenosi seksualnim kontaktom, što ga čini polno prenosivom bolešću. *Plikovi ne moraju da budu vidljivi kod zaražene osobe* (tj. prisutni) da biste se zarazili. Dakle, ne možete da budete sigurni da li je vaš seksualni partner zaražen. *Virus se prenosi dodirrom kože zdrave osobe sa kožom zaražene osobe prilikom polnog odnosa. Prenošenje herpesa se dakle ne odvija putem telesnih tečnosti koje se luče prilikom seksa, tako da kondomi nisu od velike pomoći.* Sve ovo otežava kontrolu nad virusom, pa je lako zaraziti se.

Simptomi Herpesa

Simptomi herpesa su vrlo primetni, **ukoliko su prisutni** na telu zaraženog. *HSV-2* izaziva plikove u genitalnom regionu i kod muškaraca i kod žena, u periodu od 3 nedelje do 3 meseca nakon seksualnog kontakta sa zaraženom osobom. Plikovi se prvo pojavljuju u vidu malih nabreknuća, rastu u ispunjene plikove i na kraju prskaju ispuštajući gnoj.

Kako izgledaju plikovi koji su posledica herpesa?

Ukoliko ste ikada videli groznicu na nečijim usnama, plikovi koji se javljaju u genitalnom regionu su prilično slični, što ima smisla, s obzirom da je u pitanju zaraženost drugom vrstom istog virusa. Plikovi mogu biti veliki ili mali, može biti samo jedan plik, a može ih biti mnogo koji su zajedno grupisani. Ostali *simptomi genitalnog herpesa* umerenih oblika, uključuju:

- • Groznicu (Drhtavicu, Povišenu temperaturu)
- • Natekle žlezde.
- • Plikovi i nabreknuća.

- • Upala grla.

Dijagnoza Herpesa

Pravilnu dijagnozu može postaviti jedino doktor. Uglavnom je običan pregled kod doktora dovoljan da se postavi dijagnoza. Ukoliko u vreme vaše posete doktoru nema vidljivih simptoma, doktor vam može uzeti uzorak tj. *bris* sa dela kože koji bi trebao da bude inficiran, ukoliko ste zaraženi virusom herpesa i testirati ga u laboratoriji. Ovim će se proveriti imate li *herpes*. Postoje i testovi krvi koji se mogu uraditi, ali su oni obično manje pouzdani i retko se koriste, s obzirom da je običan (vizuelni) pregled kod doktora najjednostavniji, ali i najtačniji metod.

Lečenje Herpesa

Postoje preparati koji se koriste u borbi sa virusom Herpesa i drže ga pod kontrolom sprečavajući rasplamsavanje ove bolesti u budućnosti. Neki od najpopularnijih preparata u borbi protiv herpesa su: *Aciklovir*, *Famvir*, *Valtrex* i *Zovirax*. Nijedan od ovih preparata ne može da dovede do potpunog odstranjivanja virusa iz organizma, ali će smanjiti njegov uticaj, osnaživanjem organizma. Neke studije dokazuju da se na ovaj način smanjuje i rizik od prenošenja herpesa na vašeg partnera.

Lečenje genitalnog herpesa

Lečenje genitalnog herpesa se sprovodi sa svrhom da dovede do olakšanja tegoba koje nastaju kao posledica rana i plikova, kao i da se smanji vreme potrebno za isceljenje organizma. Terapija je najbolja ako se sa njom počne što je pre moguće nakon početka napada herpesa. Ovo je pogotovo bitno za napade koji su uvek iznova vraćaju.

Početna terapija herpesa

Većini ljudi antivirusni lekovi pomažu da nađu olakšanje i put do bržeg oporavka od prvog napada herpesa.

- • *Antivirusni lekovi* kao što su aciklovir (Zovirax, zoviraks), famciklovir (Famvir) ili valaciklovir (Valtrex) se preporučuju za lečenje prvih napada genitalnog herpesa.
- • Lekovi koji ne idu na recept, kao što je ibuprofen (Advil) ili acetaminofen (Tylenol), mogu da smanje bol i groznicu koju uzrokuje herpes.
- • Kućna terapija, kao što je sedeća kupka (kada su zadnjica, butine i kukovi u toploj vodi), kao i nošenje pamučnog donjeg veša, značajno pomaže u zalečenju rana.

Potrudite se da ne širite *herpes* dalje, tj. uzdržavajte se od seksualnog kontakta ako vi ili vaš partner imate *simptome herpesa*.

Studije pokazuju da *antivirusni lekovi* mogu da učine da *prvi napad herpesa* traje 4 dana kraće. Lekovi takođe smanjuju broj dana tokom kojih ste zarazni. Ali nažalost, ne mogu da spreče sam napad genitalnog herpesa.

Kasnija terapija

Odluka da ćete uzimati antivirusne lekove i za kasnije napade herpesa zavisi od dužine trajanja napada, koliko su opasni i koliko se često vraćaju. Ljudi koji nemaju česte i opasne napade možda neće želeti da regularno tj. stalno uzimaju lekove.

Antivirusni lekovi generalno smanjuju vreme koje je potrebno za izlečenje i pomažu u tom da napadi budu ređi. Dodatno smanjuju rizik od prenošenja HSV virusa na vašeg partnera.

Ljudi mogu da uzimaju antivirusne lekove za kasnije napade herpesa ili

- *svakodnevno (supresivna terapija, kako bi smanjili rizik od ponovnih napada i smanjili trajanje napada kada do njega eventualno dođe. Ovim se može postići da se broj napada umanjuje za jednu do dve epizode godišnje) ili*
- *po potrebi (neki ljudi počnu da piju antivirusne lekove tek kada primete prve upozoravajuće simptome (golicanje i bol) dolazećeg ponovnog napada. Doze lekova koji se tada piju moraju da budu veće, nego kada se uzimaju svakodnevno kako bi imale efekta. Antivirusni lekovi mogu smanjiti vreme izlečenja rana za 2 dana)*

Studija je pokazala da *osoba sa virusom herpesa koja ima heteroseksualni monogamni odnos sa jednim partnerom, može da smanji rizik od prenošenja virusa na partnera za čak 50% ako svakodnevno pije valaciklovir radi sprečavanja novih javljanja herpesa. Ostali antivirusni lekovi takođe smanjuju rizik prenošenja, ali su dalje studije neophodne.*

Kućno lečenje, u vidu sedeće kupke i pamučnog veša, kao što smo gore objasnili, i ovde pomaže.

Lečenje genitalnog herpesa kod osoba sa slabijim imuno sistemom

Ljudi koji imaju slabiji imuni sistem kao posledica leukemije, HIV virusa, tj. aids-a, transplantacije i duge upotrebe kortikosteroida su u riziku od još opasnijih infekcija herpesa. *HSV virus* kod ovih ljudi može biti otporniji na starije antivirusne terapije ili može biti teži za lečenje. Zato, mogu biti potrebni i neki dodatni lekovi za uspešno *lečenje genitalnog herpesa*, ili se rešenje može tražiti u jačim dozama.

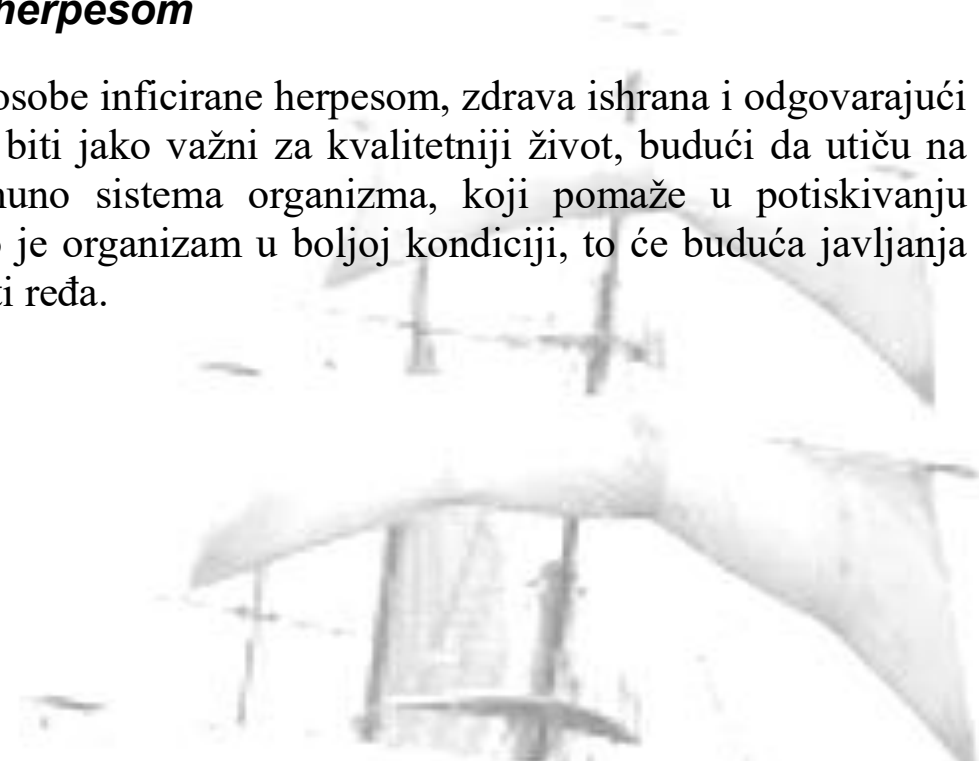
Herpes U Trudnoći

CDC (The Centers for Disease Control and Prevention) je objavio postupak za *lečenje herpesa* trudnica koje imaju *genitalni herpes*. Dakle, kada se leči *herpes u trudnoći*, treba imati na umu sledeće:

- • Oralno unošenje aciklovira (zoviraksa) se može prepisati trudnici u slučaju prvog napada herpesa, kao i u slučaju opasnijih kasnijih napada herpesa
- • Aciklovir oralno se može prepisati trudnici bilo kada za vreme trudnoće, uključujući prvi trimestar.
- • Aciklovir se može dati i intravenozno (IV) trudnicama kod kojih je opasna HSV infekcija
- • Aciklovir može smanjiti frekvenciju ponavljanja napada kod trudnica kojima je porođaj blizu i na taj način smanjiti mogućnost potrebe carskog reza za vreme porođaja.
- • Ako su *plikovi herpesa* prisutni u vreme porođaja, obično se radi carski rez. Carski rez se može preporučiti i ženama koje imaju *simptome golicanja* ili *bola*, koje sugerišu dolazeći napad. Aciklovir (Zoviraks) koji se uzima poslednje 4 nedelje trudnoće, može smanjiti potrebu za izvođenjem carskog reza, smanjivanjem rizika od povratnog napada herpesa u vreme porođaja.

Život sa herpesom

Dakle, za osobe inficirane herpesom, zdrava ishrana i odgovarajući trening će biti jako važni za kvalitetniji život, budući da utiču na jačanje imuno sistema organizma, koji pomaže u potiskivanju virusa. Što je organizam u boljoj kondiciji, to će buduća javljanja herpesa biti ređa.

Urinarne infekcije

Urinarne infekcije se još nazivaju i *infekcije mokraćnih puteva* i *infekcije urinarnog trakta*. Kao što ime kaže, u pitanju je infekcija koju izaziva bakterija u urinarnom traktu. Svi delovi sistema za mokrenje mogu biti pogođeni infekcijom, ali su ipak najčešće inficirani bešika i uretra.

U infekcije urinarnog trakta spadaju

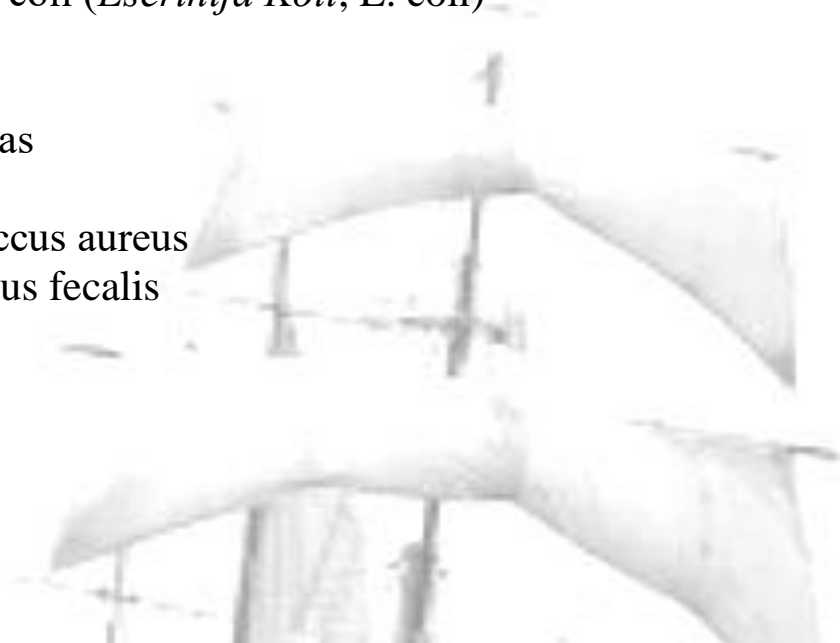
- • uretritis
- • upala bešike (cistitis)
- • upala bubrega (pijelonefritis)

Odmah da razjasnimo, *uretra* je mokraćni kanal koji sprovodi urin od bešike napolje, izvan ljudskog tela, a *ureteri* su mokraćni kanali koji sprovode urin od bubrega do bešike.

Generalno, do *urinarne infekcije* dolazi nakon što bakterija uđe kroz uretru i počne da se razmnožava u bešiki, nakon čega urin (mokraća) postaje inficiran. Kada nema infekcije, urin je sterilan i u njemu nema bakterija.

Bakterije koje izazivaju infekcije mokraćnih puteva su:

- • Citrobacter
- • Enterobacter
- • Escherichia coli (*Ešerihija Koli*, E. coli)
- • Klebsiella
- • Proteus
- • Pseudomonas
- • Serratia
- • Staphylococcus aureus
- • Streptococcus fecalis

Infekcija mokraćnih puteva koja pogađa samo bešiku, može biti veoma bolna i iritantna. Ipak, može doći do ozbiljnih komplikacija, ako se infekcija proširi do bubrega.

Kako se prenosi urinarna infekcija

Kao što smo rekli, urinarna infekcija nastupa nakon ulaska bakterije u urinarni trakt. Šanse za ovo su mnogo veće kod žena, tj. žene su u većem riziku od razvijanja infekcije nego muškarci, jer je bešika mnogo bliža vagini i anusu, tj. ženskim polnim organima, nego što je slučaj kod muškaraca. Evo šta sve povećava šansu da bakterija uđe u urinarni trakt:

- • Polni odnos (za vreme polnog odnosa se bakterija može preneti iz analno-vaginalnog dela do uretre i bešike, a može doći i do nadražanja tkiva)
- • Nečistoća organizma i toaleta
- • Uzdržavanje od mokrenja
- • Uvećana prostata (kod muškarca)
- • Infekcija nekom od polnih bolesti, kao što su Hlamidija ili Gonoreja

Statistike

Statistike kažu da su *infekcije mokracnih kanala* prilično zastupljene, tj. da će više od polovine žena imati ovu infekciju. Još jedan razlog zašto je urinarna infekcija verovatnija kod žena nego kod muškaraca, je kraća uretra kod žena, te je veća mogućnost ulaska bakterije u uretru prilikom polnog odnosa preko penisa.

Simptomi urinarne infekcije

Simptomi urinarne infekcije mogu biti blagi, ukoliko se zdravstveno stanje ne pogorša i bolest proširi. Dakle urinarna infekcija može da postoji i bez simptoma. Ipak, kada je u pitanju

infekcija urinarnog trakta, simptomi su uglavnom prisutni u većini slučajeva, i to su:

- • Jak nagon za mokrenjem
- • Češće mokrenje
- • Blago peckanje pri mokrenju
- • Beličasta, mutna mokraća, čak i sa crvenkastim primesama ukoliko ima i krvi
- • Neprijatan miris mokraće
- • Bol u bešiki
- • Blago povišena temperatura

Nije neuobičajena ni *drhtavica*, *iscrpljenost*, pa i prisustvo bola kada se ne mokri. Obično žene osećaju *neugodan pritisak iznad pubične kosti*, a muškarci osećaj punoće u predelu analnog otvora (rektuma). Čest je slučaj i da se osoba koja ima problem sa infekcijom urinarnog trakta žali da ima jak nagon za mokrenjem, a da vrlo mala količina urina izlazi napolje.

Obično, *infekcija mokraćnih kanala* ne dovodi do groznice, ako je u pitanju *infekcija bešike* ili uretre. Groznica, može da znači da je u infekcija došla do bubrega. Ako je nastupila *infekcija bubrega*, simptomi koji se javljaju uključuju *bol u leđima* ili bol u boku, neposredno ispod rebara, zatim *gađenje* i *povraćanje*.

Urinarna infekcija Dijagnoza

Ukoliko primetite simptome infekcije, obavezno se obratite doktoru.

Ako doktor sumnja da imate infekciju urinarnog trakta, može vam tražiti *uzorak urina*, kako bi utvrdili imate li gnoja, krvi ili bakterija prisutnih u urinu. Kako bi uzorak bio dobar, doktor vam može naložiti da očistite vaše genitalno područje sa antiseptikom i da uzorak mokraće bude uzet u sredini mokrenja.

Laboratorijska analiza urina, uz koju se ponekad radi i *urinokultura*, može otkriti imate li infekciju ili ne. Iako nijedan standardan test ne može utvrditi razliku između infekcije gornjeg i donjeg dela urinarnog trakta, prisustvo visoke temperature (groznice) i bol s boka, mogu nagovestiti da se infekcija proširila i na bubrege.

Lečenje urinarnih infekcija

Ako imate simptome koji su karakteristični za infekciju mokraćnih kanala, a generalno ste dobrog zdravlja, antibiotici su prva solucija za lečenje urinarnih infekcija. Koji lekovi su vam prepisani i na koliko dugo zavisi od vašeg zdravstvenog stanja i tipa bakterije koja je pronađena u vašem urinu.

Jednostavna infekcija

Lekovi koji se obično preporučuju u slučaju jednostavne infekcije mokraćnih kanala su:

- • *Amoksicilin* (Amoksil, Trimox)
- • *Nitrofurantoin* (Furadantin, Macrochantin)
- • *Ciprofloksacin* (Ciprofloxacin)
- • *Levofloksacin* (Levaquin)
- • *Baktrim*

Obično, simptomi infekcije nestaju već nakon nekoliko dana od početka terapije, ali ćete verovatno trebati da nastavite sa korišćenjem antibiotika još nedelju dana ili duže. Ispostujte do kraja terapiju koju vam je prepisao doktor, kako biste bili sigurni da ste se potpuno oslobodili infekcije.

U slučaju infekcija mokraćnih puteva koje su bez komplikacija, pri čemu je sveukupno stanje organizma prilično dobro i vi se osećate zdravi, doktor vam može preporučiti kraću kuru lečenja, kao što je npr. uzimanje antibiotika u trajanju od 3 dana. Ali, da li je to prava

odluka, može da proceni samo lekar, u zavisnosti od vaših konkretnih simptoma, kao i od vaše medicinske istorije.

Vaš doktor vam takođe može preporučiti lekove protiv bolova (analgetike), koji dovode do otupljivanja bešike i uretre, kako bi se smanjio osećaj pečenja tokom mokrenja. Uobičajeni pozadinski efekat uzimanja analgetika je *bezbojna mokraća* – svetlo plava ili narandžasta.

Vraćanje urinarne infekcije

Ako vam se urinarna infekcija stalno iznova vraća, doktor vam može preporučiti dužu terapiju antibioticima ili program samostalnog lečenja koji podrazumeva kraće kure uzimanja antibiotika na početku javljanja simptoma urinarne infekcije. Sada su dostupni testovi urina koje možete raditi kod kuće i koji sa velikom osetljivošću i preziznošću mogu pokazati da li ste u infekciji ili ne, i mogu biti od velike pomoći prilikom infekcija koje se ponavljaju.

Kod infekcija koje su povezane sa seksualnom aktivnošću, doktor može preporučiti uzimanje doze antibiotika posle seksualnog odnosa.

Ako ste u klimaksu, doktor vam može preporučiti vaginalnu terapiju estrogenom, kako biste minimizirali vaše šanse za ponovno vraćanje urinarne infekcije.

Opasne infekcije mokraćnih kanala

U slučaju opasne urinarne infekcije, hospitalizacija i intravenozno lečenje antibioticima mogu biti neophodni.

Sifilis

Sifilis uzrokuje bakterija sifilisa *Treponema pallidum*. *Prenošenje bakterije sifilisa* se uglavnom dešava tokom

vaginalnog, analnog ili oralnog seksa. *Bakterija sifilisa* se najčešće prenosi sa osobe na osobu direktnim kontaktom sa:

- • Otvorenom ranom (**šankr**, *šangir*) koja se pojavljuje za vreme prvog stadijuma sifilisa
- • Mukozoidnih membrana ili drugih rana tokom drugog (sekundarnog) stadijuma sifilisa i ponekad tokom latentne faze.

Šankr, tj. *otvorene rane* se uglavnom javljaju na spoljnim genitalijama, vagini, anusu ili rektumu. Rane se takođe pojavljuju na usnama i u okolini usta. *Bakterija* najčešće ulazi u telo preko mukozoidnih membrana, obično u oblasti oko genitalija i urinarnog sistema.

U retkim slučajevima, *sifilis* ulazi u telo preko posekotina i ogrebotina na koži, ili preko vlažnih poljubaca, u slučaju da inficirana osoba ima ranu na usnama ili ustima. *Sifilis* se takođe može preneti korišćenjem šprica sa iglom koji je prethodno koristila inficirana osoba. *Sifilis* se može preneti transfuzijom krvi. Ali danas je ovo veoma retko, jer se svi davaoci krvi skeniraju na određene polne bolesti, i *bakterija sifilisa* nije u stanju da preživi u krvi više od 48 sati, koristeći najnovije metode za skladištenje krvi.

Trudnica sa sifilisom može preneti infekciju preko placente na bebu u bilo kom trenutku za vreme trudnoće i porođaja (*kongenitalni sifilis*).

Sifilis se ne može preneti preko sedenja na WC šolji, hvatanjem za kvaku na vratima, plivanjem u bazenu, u toploj kupki, deljenjem iste odeće, ili preko pribora za jelo.

Ukoliko se osobi u prošlosti desila *infekcija sifilisom*, ne znači da će osoba biti pošteđena infekcije u budućnosti.

Inkubacioni period

Inkubacioni period je vreme koje protekne između trenutka infekcije bakterijom i početka razvijanja simptoma bolesti. Rana na koži pod nazivom **šankr** ili *šangir* je prvi simptom *polno prenosive infekcije sifilis*. Šankr se obično pojavljuje između 3 nedelje i 3 meseca, nakon što je *bakterija sifilisa* ušla u organizam osobe.

Period zaraze

Osoba sa sifilisom može lako preneti bolest fizički intimnim partnerima kada su rane karakteristične za *prvi stadijum sifilisa* ili *drugi stadijum sifilisa* prisutne. Ipak, osoba može biti zarazna i godinama, s periodima između kada nije zarazna, i uvek je zarazna kad god joj se pojave otvorene rane ili osip na koži, koji su posledica sifilisa.

Sifilis Simptomi

Sifilis se razvija u četiri stadijuma, pri čemu svaki ima različite simptome.

Prvi stadijum sifilisa

Tokom prvog stadijuma sifilisa, razvija se, obično bezbolna rana (*šankr*, *šangir*) na mestu gde je *bakterija* ušla u organizam. Ovo se obično dešava u prve 3 nedelje od izloženosti bakteriji, ali ovaj period može trajati od 10 do 90 dana. Osoba je veoma zarazna tokom prve faze.

- • Kod muškaraca, *šankr* se često pojavljuje u genitalnom području, obično (ali ne i uvek) na penisu. Ove rane su obično bezbolne.
- • Kod žena, *šankr* se može razviti na spoljnim genitalijama ili na unutrašnjem delu vagine. Šankr može proći i neprimećen, ako se napravi unutar vagine ili na otvoru ka materici, tj.

- grliču materice (cerviks), jer su ove rane obično bezbolne i nisu lako vidljive.
- • Oticanje limfnih čvorova se može desiti blizu regiona u kome se pojavio šankir
 - • Šankr se takođe može pojaviti i u drugom delu organizma, a ne samo na genitalijama.
 - • Šankr traje između 28 i 42 dana, zaceljuje bez lečenja, i može ostaviti tanak ožiljak. Ali sama činjenica da je šankr zacelio ne znači da je sifilis izlečen ili da osoba ne može preneti infekciju na drugu osobu.

Drugi stadijum sifilisa

Za *sekundarni sifilis* karakterističan je **osip** koji se pojavljuje u roku od 4 do 10 nedelja, nakon što se šankr pojavio i ponekad pre nego što je zacelio. Ostali simptomi se takođe mogu pojaviti, indikujući da se infekcija proširila u organizmu. Osoba je visoko zarazna i tokom druge faze.

Osip

Osip se obično razvija po telu i često su uključeni i dlanovi i tabani.

- • Osip se obično sastoji od crvenkasto braonkastih, malih, čvrstih, ravnih ili izdignutih rana koje su manje od 2cm u prečniku. Ali osip može izgledati kao i drugi mnogi češći problemi na koži.
- • Male, otvorene rane mogu biti prisutne na mukozoidnim membranama. Rane mogu sadržati gnoj, ili mogu biti prisutne vlažne rane koje izgledaju kao bradavice (poznate pod imenom *condyloma lata*).
- • Kod ljudi tamne kože, rane mogu biti svetlije boje od kože njihovog tela.

Osip obično prolazi kroz 2 do 12 nedelja, sam od sebe, bez ostavljanja ožiljaka. Nakon isceljenja, može doći do razlike u boji kože na mestima na kojima je postojao osip u odnosu na ostalu kožu. Ali, samo zato što je prošao osip, ne znači da je sifilis izlečen, a i osoba i dalje može preneti infekciju na zdravu osobu.

Ostali simptomi sifilisa u sekundarnoj fazi

Sada, kada se *sifilis* raširio po telu, osoba može imati i sledeće simptome:

- • Povišena temperatura obično niža od 38 stepeni.
- • Upala grla (otečeno grlo).
- • Neodređen osećaj slabosti ili nelagode kroz celo telo.
- • Gubitak kilaže (pad telesne težine).
- • Gubitak parčića kose, posebno na obrvama, trepavicama i na temenu.
- • Oticanje limfnih čvorova.
- • Tokom drugog stadijuma sifilisa, infekcija može zahvatiti i mozak, kičmenu moždinu i nerve. Ovo može dovesti do oticanja i upale membrane koja prekriva mozak i kičmenu moždinu (meningitis) i može dovesti do oštećenja krvnih sudova koji snabdevaju nerve. Rezultat može biti glavobolja, ukočenje vrata, problemi sa vidom ili sluhom, nadraženosć, paralizuju, nejednake reflekse i neregularnosć (različitu veličinu) zenica.

Latentni stadijum sifilisa

Ako se ne leči, kod inficirane osoba će se nakon prethodne dve faze, realizovati i treća, *prikrivena faza sifilisa*. Ova faza se definiše kao period nakon nakon što osip iz druge faze nestane, osoba neće imati nikakve simptome neki vremenski period (pritajeni period). Ovaj period može da traje kraće, npr jednu godinu, a može da traje i od 5 do 20 godina. Takođe, može početi pre ili kasnije.

Obično se tokom ove faze precizna *dijagnoza sifilisa* može dati jedino ako se uradi *test krvi*, uzimajući u obzir prošlost osobe, ili rođenje deteta sa sifilisom (kongenitalni sifilis).

Osoba je zarazna tokom ranog dela *latentnog stadijuma* ove *polne bolesti* i može biti zarazna tokom *pritajene faze* i ako nema nikakvih prisutnih simptoma.

Povratak na početak (*relaps sifilisa*, eng. relapse)

Između 20% i 30% ljudi sa sifilisom imaju povraćaj bolesti na start, tokom *trećeg stadijuma sifilisa*, tj. pritajene faze. Ovo znači da osoba jedan vremenski period nije imala nikakve *simptome sifilisa*, a zatim su simptomi ponovo počeli da se pojavljuju. Ovo se može desiti nekoliko puta.

Kada se relapsi više ne događaju, osoba nije zarazna kontaktom. Ali žena u *latentnoj fazi bolesti* i dalje može preneti zarazu svojoj nerođenoj bebi, i može imati pobačaj ili može doći do smrti fetusa tokom trudnoće, a može i roditi bebu koja ima infekciju (kongenitalni sifilis)

Kasni stadijum sifilisa

Ovo je najdestruktivnija faza sifilisa. Ako se ne leči, tercijarni stadijum sifilisa može početi i svega godinu dana nakon infekcije, ali i u bilo kom drugom trenutku tokom života osobe. Moguće je da osoba koja ima sifilis nikada i ne iskusi ovaj stadijum bolesti. U ovoj fazi, osoba sa sifilisom nije zarazna.

Tokom ove faze, posledice sifilisa mogu biti ozbiljni *problemi sa krvnim sudovima i srcem, mentalni poremećaji, slepilo, problemi sa nervnim sistemom*, čak i *smrt*. *Simptomi tercijarnog sifilisa*, zavise od komplikacija koje se razviju. Komplikacije uključuju:

Gumatozni sifilis ili *gumata*. Uključuje pojavljivanje ružičastih mesnatih tkiva u obliku izraslina, koja sadrže bakteriju sifilis.

Gumata je retka, a ako se pojavi izrasline mogu varirati od 1mm do 1 cm u prečniku. Mogu se pojaviti na koži, kostima, mukozoidnim membranama, očima, u respiratornom sistemu, gastrointestinalnom traktu. Antibioticima se sifilis leči i zaustavlja razvoj gumate. Ipak, ožiljak koji se formira nakon uspešnog lečenja, verovatno neće nestati.

Kardiovaskularni sifilis, koji pogađa srce i krvne sudove. Komplikacije ove vrste obično počinju kao zapaljenje arterija. Uništavanje koje donosi ovakav sifilis može biti opasan po život. Dalje komplikacije ka kojima može da vodi su: *sužavanje krvnih sudova* koji snabdevaju srce krvlju, što može izazvati *bol u grudima (angina)*, *srčani udar*, i verovatno smrt. Oštećenje srčanih zalizaka može dovesti do otkazivanja rada srca. Može dovesti i do *aneurizme aorte*, tj. ako krvni sud isuviše oslabi, može doći do njegovog pucanja i time do smrti. *Lečenje sifilisa* je antibioticima, time se može izlečiti infekcija i sprečiti razvoj kardiovaskularnog sifilisa.

Neurosifilis, koji pogađa mozak ili membranu koja prekriva mozak, kao i kičmenu moždinu. On može voditi do uništavanja u mnogim oblastima nervnog sistema: rezultat može biti gubitak vida, gubitak kontrole nad udovima, i gubitak mentalnih sposobnosti. *Simptomi neurosifilisa* obično uključuju:

- • Promene ličnosti : zbunjenost i razdraženost
- • Gubitak sluha
- • Problemi sa vidom
- • Smanjena sposobnost koncentracije
- • Gubitak memorije
- • Teškoće u govoru i razumevanju govora
- • Drhtanje ruku i usana
- • Blage glavobolje
- • Neuredan izgled

Ostali *simptomi sifilisa* su:

- • Široko hodanje
- • Obamrlost ili golicanje ruku ili nogu
- • Bol u mišićima
- • Uništavanje zglobova zbog manjka osećaja.
- • Nesposobnost da se kontroliše stolica i mokrenje

Neurosifilis se deli na *meningo-vaskularni neurosifilis* i *parenhimatozni sifilis*. Za mnoge forme neurosifilisa potrebne su godine da se razviju. Za *meningovaskularni sifilis* potrebno je od 5 do 12 godina da se razvije, a za *parenhimatozni sifilis*, potrebno je od 15 do 25 godina. Ljudi koji pored sifilisa imaju i *HIV virus* imaju tendenciju da *simptome neurosifilisa* razviju brže. *Lečenje sifilisa antibioticima* je uspešno, uklanja infekciju i zaustavlja razvoj neurosifilisa, ali šteta koja je nanesena, ne može biti otklonjena.

Kongenitalni sifilis

Kongenitalni sifilis ili *urođeni sifilis*, odnosi se na *sifilis* koji je prenesen sa majke na dete tokom trudnoće ili tokom porođaja i izlaska bebe. Centri za kontrolu i prevenciju bolesti u SADu, snažno preporučuju da sve trudnice budu testirane na sifilis, zbog opasnih posledica trudnoće za vreme infekcije sifilisom ili rođenja deteta sa kongenitalnim sifilisom. Testiranje bi trebalo da se uradi:

- • Tokom prve prenatalne posete za sve trudnice
- • Na početku trećeg trimestra trudnoće i ponovo pred porođaj za žene koje su u visokom riziku od dobijanja sifilisa

Urođeni sifilis povećava rizik za smrt fetusa i zdravstvene komplikacije kod novorođenčeta. Sifilis ulazi krvni sistem novorođenčeta preko placente, uzrokujući infekciju novorođenčeta ili smrt fetusa. Simptomi kongenitalnog sifilisa uključuju:

- • Visoko zarazni vodnjikavi gnoj iz nosa

- • Bolno zapaljenje koštane membrane
- • Zarazni osip-koji se često pojavljuje na dlanovima i tabanima.
- • Smanjenje broja eritrocita (crvenih krvnih ćelija) u krvi (anemija)
- • Uvećanje jetre i slezine
- • Oticanje limfnih čvorova
- • Neuspešan normalan rast i razvoj

Zbog činjenice da postoje druge bolesti sa sličnim simptomima, precizna dijagnoza je veoma važna za uspešno *lečenje sifilisa*.

HIV i AIDS

Bitno je naglasiti da HIV i AIDS nisu isto. Osoba koja ima HIV, ne mora da ima i AIDS. Ali zato, osoba koja ima AIDS, tj. sidu, mora da ima i HIV.

HIV

HIV, *humani imunodeficijentni virus ili virus humane imunodeficijencije*, je virus koji napada CD4 protein na površini limfocita, koji su zaduženi za odbranu organizma. Na ovaj način, oslabljuje imunitet organizma i stvara mogućnost da se razvije bolest Sida tj. Aids.

Kako se prenosi HIV

HIV infekcija se prenosi razmenom telesnih tečnosti kao što su krv ili sperma. Ljudi koji nisu zaštićeni (kondomom!) prilikom seksualnog odnosa ili koriste zajedničku iglu prilikom ušpricavanja bilo čega u organizam, imaju najveće šanse da se zaraze. Tečnosti kao što su suze, mokraća (urin) ili pljuvačka takođe sadrže virus, ali u mnogo manjim količinama i teško se prenosi putem njih, ali treba biti obazriv.

HIV AIDS je ekstremno opasna bolest i svi koji su često seksualno aktivni, a ne koriste kondom, ili su koristili istu iglu za injekciju sa nekim iz bilo kog razloga – trebaju da se testiraju.

HIV Simptomi

Nakon što se desi *HIV infekcija* organizma, što se može utvrditi pouzdano ako se uradi *test na hiv virus*. Prvi *HIV simptomi* se obično javljaju brzo, svega mesec ili dva nakon što ste bili izloženi HIV virusu. Tada počinje prva faza *HIV infekcije*.

- • Nema simptoma - neki ljudi nemaju nikakve simptome u toku ove faze
- • Simptomi koji podsećaju na simptome gripa
- • *Povišena temperatura*
- • *Iscrpljenost*
- • *Glavobolja*
- • *Uvećanje limfnih čvorova*, s obzirom da je to mesto gde *HIV Virus* traži svoje utočište uporedo sa sveopštom borbom koju organizam započinje protiv njega.

Zatim, kao da je sve rešeno, može da se desi da u narednim godinama ne primetite nijedan *AIDS simptom*. Ovo je poznato kao latentna faza (klinička latentnost tj. mirovanje virusa). Ona najčešće traje nekoliko (može i preko 10) godina. U ovoj fazi:

- • nema simptoma - ova faza je poznata po tome što su *hiv simptomi* svedeni na minimum ili ih uopšte nema
- • oticanje limfnih žlezda

AIDS

AIDS (*Acquired Immune Deficiency Syndrome*), kod nas poznatije pod imenom ***SIDA*** (kod nas akronim za *Sindrom Stečenog Imunološkog Deficita*) . *AIDS* je zapravo klasifikacija za osobe,

koje su pored infekcije HIV virusom, dobile i neku od bolesti koje su u stanju da iskoriste oslabljeni imuno sistem te osobe.

Simptomi Side

Rani *simptomi side*, tj. rana progresija *HIV infekcije* u *bolest AIDS* ima različite simptome:

- • *manjak energije*
- • *Iscrpljenost*
- • *Gubitak težine*
- • *Znojenje u snu*
- • *Često povišena temperatura*
- • *Abnormalni rezultati PAPA testa*
- • *Bakterijalna vaginoza*
- • *Uporni osip na koži*
- • *ljušćenje kože*
- • *zapaljenje male karlice (posebno ako ga je teško lečiti)*
- • *gubitak sećanja na kratak vremenski period*
- • *opasna manifestacija infekcije herpes*
- • *čirevi na genitalijama (koji ne moraju da budu posledica herpesa)*

Kasniji *simptomi side*, nakon što se desi potpuna progresija *HIV infekcije* u *bolest AIDS* su sledeći:

- • *laka infekcija drugim bolestima*
- • *Kašalj*
- • *kratak dah*
- • *glavobolja*
- • *loša koordinacija*
- • *otežano gutanje*
- • *bolno gutanje*
- • *zbunjenost*
- • *zaboravnost*
- • *mučnina (gađenje)*

- • *opasan i uporan proliv (dijareja)*
- • *gubitak kilaže*
- • *znojenje noću*
- • *smanjen vid*
- • *grčevi u stomaku*
- • *vrtohlavica*
- • *često povišena temperatura*
- • *Bledilo jezika ili usta*
- • *Bele tačke u ustima*
- • *Nadraženost vagine koja se povlači i vraća s vremena na vreme*
- • *Povraćanje*
- • *ekstremna iscrpljenost*
- • *opasne glavobolje*
- • *koma*
- • *smanjen apetit*
- • *Modrice na koži (lako stvaranje modrica)*
- • *Kapošijev sarkom (zloćudni tumor krvnih sudova)*
- • *Tamno crvene izrasline na koži ili unutar usta*
- • *Rak grlića materice (naravno, ako je prisutna i HPV infekcija)*
- • *Limfom, tj. tumor limfocita (limfociti su vrsta belih krvnih zrnaca koja štite organizam čoveka)*

Svi ovde navedeni *simptomi aidsa* javljaju se i kao posledica mnogih drugih infekcija, tako da ako primetite bilo koji od njih, nemojte odmah donositi prerane zaključke, već idite na *testiranje HIV-a*. To će ukloniti vaše strahove i učiniti svet bezbednijim.

Hepatitis B

Hepatitis B spada u kategoriju bolesti koje uzrokuju zapaljenje jetre. Može biti akutni, koji traje manje od 6 meseci i nakon tog perioda prolazi, ili *hronični hepatitis B*, koji traje duže od 6 meseci.

Hepatitis B je uzrokovan jednom od vrsta virusa Hepatitisa, kojih ima puno, a procene su da je više od 3% svetske populacije zaraženo bar jednom od vrsta, većina bez svesnog znanja o tome. Virus može biti miran u organizmu decenijama, bez ikakvih vidljivih fizičkih simptoma.

Hepatitis spada u polne infekcije, iako se često stavlja u kategoriju polne bolesti (polno prenosive bolesti), s obzirom da se često prenosi polnim odnosom.

Prenošenje hepatitisa B

- • Polni odnos
- • Korišćenje istih igala (u rizičnu grupu spadaju korisnici opojnih droga, osobe koje su primale transfuziju krvi pre 1994. godine, osobe na kontinuiranoj dijalizi, osobe sa tetovažom i drugim vidovima ulepšavanja tela)
- • Rođenjem i dojenjem novorođenčeta, ukoliko je majka zaražena.

Kod odraslih koji se zaraze virusom, telo će u više od 85% slučajeva uspeti da proizvede odgovarajuća antitela za borbu protiv virusa i da se odbrani. Ovaj procenat je nešto niži za mlađe osobe i opada sa godinama.

Hepatitis B Simptomi

Simptomi hepatitisa B se razlikuju u zavisnosti od toga da li se radi o *akutnom* ili *hroničnom* obliku Hepatitisa B.

Simptomi akutnog hepatitisa su:

- • loše zdravlje (osećate se loše, ali ne dovoljno da biste mogli da tvrdite da ste bolesni)
- • Gubitak apetita
- • Muka, odvratnost, gađenje
- • povraćanje

- • bolovi u telu
- • blaga groznica (viša temperatura sa drhtavicom)
- • tamnija mokraća
- • žutica

Ukoliko ova *polna bolest* pređe u *hroničan oblik*, jetra počinje da pati od stalnih upala, što ako se ne leči, može da dovede do ciroze jetre. Uglavnom se bolest može držati pod kontrolom, ali se u jako malom procentu slučajeva dešava i fatalan ishod.

Hepatitis B Lečenje

Infekcija bilo kojom vrstom hepatitisa se može utvrditi testom krvi. Ako su rezultati testa na *Hepatitis B* pozitivni, vaš doktor će identifikovati tip virusa i propisati vam odgovarajuću terapiju. Ponekad se zahteva biopsija jetre kako bi se ustanovilo koliko je opasan stepen bolesti.

Za oporavak i čišćenje organizma od akutne forme Hepatitisa B je pre svega potrebno mnogo odmaranja i mnogo unete tečnosti.

Ukoliko imate *hronični hepatitis B*, vaš doktor će vam takođe prepisati odgovarajuću terapiju. Uz malo sreće, kombinovani naponi medicine *protiv hepatitisa B* će uroditi plodom, čišćenjem organizma od virusa ili pak velikim usporavanjem delovanja virusa u vašem organizmu.

Hepatitis C

Akutni Hepatitis C se odnosi na prvih 6 meseci infekcije HCV virusom, dok se hronični hepatitis, odnosi na slučaj kada virus preživi u ljudskom organizmu duže od 6 meseci. Virus može biti miran u organizmu decenijama, bez ikakvih vidljivih fizičkih simptoma.

Statistike

Statistike kažu da širom sveta postoji mnogo varijacija virusa Hepatitisa, kojima je zaraženo preko 3% svetskog stanovništva, većina bez svesnog znanja o tome. Od toga, procene su da je između 150 i 200 miliona svetske populacije zaraženo baš virusom Hepatitisa C (HCV virusom).

Kako se prenosi Hepatitis C

Hepatitis C se prenosi jedino putem krvi. Dakle, u kontakt sa inficiranom krvlju druge osobe se može doći:

- • Korišćenje istih igala (u rizičnu grupu spadaju korisnici opojnih droga, osobe koje su primale transfuziju krvi pre 1994. godine, osobe na kontinuiranoj dijalizi, osobe sa tetovažom i drugim vidovima ulepšavanja tela)
- • Rođenjem (od strane HCV inficirane majke)
- • Retko i polnim odnosom (najčešće ukoliko je partner zaražen i još nekom polnom bolešću, kao npr. SIDA, što čini krvni kontakt verovatnijim)

Hepatitis C Simptomi

Akutni Hepatitis C

U akutnoj fazi bolesti (prvih 6 meseci infekcije), kod 60 do 70% ljudi ne postoje nikakvi simptomi. *Akutni hepatitis C* se, ako se simptomi pojave, često pogrešno dijagnostikuje kao grip, budući da su *simptomi hepatitisa C* vrlo slični simptomima gripa. Ukoliko se, dakle, *simptomi hepatitisa C* pojave, to su:

- • Smanjeni apetit
- • iscrpljenost
- • bol u stomaku
- • svrab
- • žutica

- • blaga groznica (viša temperatura sa drhtavicom)
- • tamnija mokraća

Hronični Hepatitis C

Hronični hepatitis C, se klinički govoreći, najčešće otkriva slučajno – s obzirom da mogu proći godine bez ikakvog simptoma. Obično se značajniji *simptomi hepatitisa* pojavljuju tek sa značajnijim oštećenjem jetre. Hepatitis C je bolest koja pored jetre pogađa veliki broj organa tako da su sistemi kada se pojave vrlo raznovrsni:

- • iscrpljenost
- • značajniji gubitak težine
- • simptomi gripa
- • bol u mišićima
- • bol u zglobovima
- • povremena drhtavica sa blago povišenom temperaturom
- • svrab
- • poremećaji spavanja
- • bol u stomaku (posebno u gornjem desnom delu)
- • promene apetita
- • gađenje, muka, odvratnost
- • proliv
- • slabije varenje
- • kognitivne promene
- • depresija
- • glavobolja
- • promene raspoloženja

Vremenom, jetra sve više pati od upala, što je onemogućava da funkcioniše efikasno. Ukoliko se ne leči, ova vrsta virusa može da dovede do bolesti kao što su **rak jetre**, **oštećenje jetre (fibroza)** i **značajno oštećenje jetre (ciroza jetre)**.

Hepatitis C Lečenje

Kako sprečiti Hepatitis C

Ne postoji vakcina protiv hepatitisa C koja može da spreči dobijanje virusa hepatitisa. Postoje samo mere opreza.

Test krvi je jednostavan i najpouzdaniji metod za utvrđivanje da li imate Hepatitis. Ako su rezultati testa na Hepatitis pozitivni, vaš doktor će identifikovati da li je u pitanju *virus C* hepatitisa ili *virus B*, i propisati vam odgovarajuću terapiju. Ponekad je potrebna biopsija jetre kako bi se ustanovilo koliko je opasan stepen bolesti.

Kao što smo rekli, *hepatitis C* se retko otkriva u prvih 6 meseci (*akutna faza*), a ukoliko se ipak otkrije, *lečenje hepatitisa C* se obično ne pokušava u prvih 6 meseci, već se ostavi organizmu da pokuša da se sam izbori sa virusom. Jedino ukoliko se radi o virusu genotipa 1, studije pokazuju da su terapija akutnog hepatitisa daje odlične rezultate.

Ukoliko imate *hronični hepatitis C*, vaš doktor će vam prepisati odgovarajuću terapiju.

Gonoreja

Ponekad se gonoreja pogrešno dijagnostikuje kao hlamidija, zbog sličnih simptoma. Uzrokuje je bakterija **gonokoka**, tj. *Neisseria gonorrhoeae* koja živi u polnim organima, uključujući i uretru i reproduktivni trakt i kod muškarca i kod žene.

Statistike

Gonoreja ima jako velik procenat novih infekcija. U Americi statistike beleže skoro million novih infekcija ovom bolešću svake godine. Najviše su pogođeni mlađi odrasli i tinejdžeri, zbog povećanog promiskuiteta, tj. čestog menjanja seksualnih partnera.

Gonoreja prenošenje

Kao i većina polnih bolesti i polnih infekcija, prenosi se putem seksualnog kontakta, tj. polnog odnosa. U obzir dolazi kontakt sa penisom, vaginom, anusom (analnim otvorom), pa čak i ustima i grlom. Vrlo lako se prenosi od jedne osobe drugoj, što je razlog zašto triper ima tako visok procenat novozaraženih. Nažalost, nove varijacije bakterije koja izaziva triper postaju teže za lečenje, budući da se adaptiraju i postaju imune na antibiotike.

Gonoreja Simptomi

Simptomi gonoreje su generalno blagi ili skoro neprimetni. Kada postoje simptomi, oni se obično javljaju između 5 i 30 dana nakon odnosa sa zaraženom osobom i malo se razlikuju kod muškaraca i kod žene. S obzirom da bakterija tripera prebiva u seksualnim organima i u grlu, ovo su glavna mesta na kojima se javljaju simptomi gonoreje tj. tripera.

***Triper simptomi kod muškaraca* su:**

- • Osećaj pečenja prilikom mokrenja.
- • Žućkasti sekret, iscedak, tečnost iz penisa.
- • Bolni ili otečeni testisi.
- • Bol u grlu.

***Triper simptomi kod žena* su:**

- • Osećaj pečenja prilikom uriniranja, mokrenja.
- • Žućkasti sekret ili iscedak iz vagine.

- • Krvarenje vagine.
- • Bolna velika nužda.

U području anusa, *gonoreja kod muškaraca* ima iste *simptome* kao i *kod žena*:

- • Svrab i osećaj pečenja
- • Žućkasti sekret.
- • Krvarenje.

Dijagnoza

Dijagnozu *bolesti triper* može postaviti doktor u javnoj zdravstvenoj ustanovi ili od strane vašeg porodičnog lekara. Prvo, doktor će sa vama diskutovati da li su kod vas zastupljeni *simptomi gonoreje* i moguće situacije kada je moglo doći do zaraze. Postoje tri metode uz pomoć kojih se može raditi test na triper, tj. koje utvrđuju prisustvo bakterije gonokoka ili kako se stručno nazivaju *Neisseria gonorrhoeae*. Oni uključuju uzimanje kulture, bojenje po Gramu i ELISA testiranje.

Uzimanje Kulture

Kultura sekreta iz inficiranog područja je najčešći način za testiranje pacijenata bilo da imaju ili nemaju simptome. Pamučnim brisom se skuplja dovoljna količina uzorka za kulturu. *Uzorak* se inkubira do dva dana, čime se bakteriji daje dovoljno vremena za razmnožavanje, kako bi se precizno identifikovala. Ovaj *test* je 100% precizan.

Bojenje po Gramu

Test bojenjem po Gramu, Metoda bojenja po Gramu ili jednostavno **bojenje po Gramu** je preciznije da se dijagnostikuje gonoreja kod muškaraca nego kod žena. Za ovaj test, neophodno je uzeti malo gnoja iz inficirane oblasti, staviti na slajd, obojiti ga specijalnom bojom i ispitati pod mikroskopom kako bi se proverilo

prisustvo gonokoka. Prednost ovog testa je da se rezultati mogu dobiti veoma brzo. S obzirom da se zahteva da doktor ili tehničar bude u stanju da prepozna i precizno identifikuje bakteriju, gledanjem ispod mikroskopa, ovo testiranje je 70% tačno. S obzirom na to, jedna od ostalih metoda će se verovatno koristiti da se potvrdi dijagnoza koja je postavljena ovim testom.

ELISA test

ELISA testiranje (enzyme-linked immunosorbent assay), važi za veoma brz i osetljiv test kada je u pitanju gonoreja (kapavac). Mnogo je osetljiviji od Gramovog testa i prikladniji je za izvedbu od uzimanja kulture, koji zahteva transport i skladištenje uzoraka.

Kada pacijent sumnja da je bio izložen *bolesti triper*, ili ako su prisutni *simptomi tripera*, on ili ona može posetiti svog lekara ili se obratiti bilo kojoj specijalizovanoj ustanovi za pomoć. Muškarci koji imaju komplikaciju mogu biti poslani kod urologa. Žene mogu konsultovati i ginekologa ukoliko bude potrebno. Postoje i doktori za *infektivne bolesti*, koje uključuju *polno prenosive bolesti*.

Lečenje gonoreje

Lečenje gonoreje je uglavnom prilično jednostavno. Nakon testiranja, vaš doktor će vam prepisati antibiotik koji će nakon izvesnog vremena učiniti da se organizam očisti od infekcije. Gonoreja je ranijih godina lakše lečena nego sada, s obzirom da je bakterija počela da se prilagođava i postala otpornija na dejstvo određenih antibiotika. Pre nego počnete da uzimate lekove, pažljivo pročitajte uputstvo i ispratite ga do kraja i u potpunosti precizno.

Imajte u vidu da kada jednom preležite *tripera*, to ne znači da ste ga jednom zauvek preležali. *Triper* možete lako dobiti ponovo ako

dođete u kontakt sa zaraženom osobom, a drugi put *lečenje tripera* je teže nego prvi put.

Zašto je lečenje gonoreje obavezno?

Ako se ne leči, *kod žene* se može razviti bolest upale karlice, koju ima više od jednog miliona Amerikanki danas, iako ne znaju da je imaju i iako nemaju nikakve simptome. Opet pričamo o Americancima zato što za njih imamo statistike, a za nas nemamo. Ukoliko simptomi postoje, to su bol u stomaku i temperatura sa drhtavicom (groznica). Ukoliko se ne leči, ova bolest može oštetiti kanale materice (uterine tube), a posledica može da bude **sterilitet**.

Kod muškaraca, gonoreja može izazvati epididimis. Ovo je bolna bolest, usled koje testisi otiču, a posledica može da bude **sterilnost**, tj. **neplodnost**.

